

Bradavky

a iné šialenstvá

*Divadelné
hry*

Marian Janik

Je čas!

Jednoduchá veta na úvod asi najlepšie vystihuje podstatu vzniku tejto neskromnej zbierky divadelných hier. Áno, je čas! Po desiatich rokoch veľmi tvorivého obdobia som sa rozhodol sústrediť svoje najlepšie dramatické texty do jedného zväzku, ktorý práve držíte v rukách. Kokteil, ktorý som vám namiešal, je taký rôznorodý, že sa ho neodvážim pomenovať po vzore vinárskych zvyklostí. Jeden originál za druhým, jedna téma za druhou, jeden žáner za druhým, hotová zmes plnohodnotných originálov. A čo viac, aj umelecky ocenených originálov. Je teda čas. Čas na prezentáciu, čas na odvahu siahnuť po niektorom príbehu, čas vystúpiť na pódium s uceleným balíkom textov, aby bolo z čoho vyberať. Vznik tejto dramaticky ladenej zbierky má svoju vnútornú logiku a preto verím v jej opodstatnenosť, ale hlavne v jej silu, ktorou osloví zainteresovaných ľudí v kultúre. Možno nie hneď, možno neskôr...

Prajem silné zážitky.

Marian Janik

Za oponou

(Obsah)

Je dobré vedieť, čo vás čaká, ak sa rozhodnete ponoriť sa do deja niektorého z prezentovaných textov. A keďže držíte práve teraz knižku v rukách, nezostáva mi nič iné, len vás povzbudiť a ubezpečiť, že sa nudiť nebudete. Pestrofarebný kolotoč príbehov si roztočte podľa vlastného uváženia a vlastnej nálady.

1. Bradavky ako Kriváň	8
2. Autista*	46
3. Križovatky	124
4. Austráľčan*	188
5. NOTABENE	246
6. ON a ON	308
7. Posledný výstup*	370
8. NIE povedala	416

*Ocenené hry – popis pri texte.

Bradavky ako Kriváň

(Divadelná jednoaktovka)

Niečo ako synopsis.

Nezvyknem do textov vnášať autobiografické momenty, určite nie cielene. Život mi prináša dostatok impulzov na rozvíjanie zaujímavých a podnetných príbehov. Ale ako sa hovorí, výnimka potvrdzuje pravidlo. Táto hra je oná povestná výnimka, hoci som to ani v najhlbšom sne neplánoval. Všetko sa začalo pohrebom mojej tety (*HLAS 1*), respektíve stretnutím s mojím bratrancom pred pohrebom. Bolo na čo spomínať, bolo o čom hovoriť. Vnútornej sila tohto stretnutia bola príčinou vzniku silného impulzu a to je u mňa zvyčajne už len krôčik k pretaveniu vnútorných pocitov do silného príbehu. Nebudem klamať, ráno som sa zobudil a hru som mal „na kompletku“ v hlave.

Milan – šarmantný svetobežník

Marko – spisovateľ, domáci typ (*bratranec*)

Júlia – servírka, ešte naivne šťastná

HLAS 1 – (*Milanova matka*)*

HLAS 2 – (*Markova matka*)*

* Hlasy môžu byť príhodne nahradené herečkami.

(Útulná malá reštaurácia, niekoľko stolov spojených, príprava na kar. Na osobitnom stolíku fotografie dvoch dám v strieborných rámikoch. Vedľa sviečka.

Vojde Júlia, nesie obrusy. Je zjavné, že ešte len začína zmenu. Hodí všetky obrusy na spojené stoly a začne listovať v mobile. Všimne si, že sviečka pri fotografiách nie je zažatá.)

Júlia: Marta! Prečo nie je zažatá sviečka!? *(pauza)* Marta! Nerob sa, že nepočuješ! *(Listuje v mobile, ale nakoniec to vzdá a podíde k stolíku s fotografiami.)* Tak čo s vami, krásavice... Nie je vám tu smutno? *(zívne)* Dnes by som si to s vami aj vymenila. Ticho a večný pokoj. Aspoň na päť minút. *(zívne)* Ste sa ale vyštrngali, dámy... Perfektné účesy, ružové líca... Marta! *(Zoberie jednu dámu, dýchne na sklo a leští ho rukávom.)* Krava! Prepáčte... myslím tým Martu. Jej lenivosť je priam nákazlivá. *(opäť leští)* Nemôžem vás nechať v toľkom prachu... Aj keď ste sa na prach... viete, ako to myslím. *(Odloží fotografiu a začne leštiť druhú.)* Aby ste sa, dámy, nepohádali. *(Položí fotografiu späť a kochá sa ich podobizňami.)* Neuveriteľná podoba. Vždy som si priala mať sestru, ktorá by sa na mňa podobala. Ktorá by mi občas pomohla. No... Máte to už, ako sa hovorí, za sebou... dievčatá... S tým nič nenarobíte. Aj moja teta umrela a skoro nik v dedine si to nevšimol. *(mobil v permanencii)* Marta! Strašne lenivá stvora... *(odovzdane)* Takto sa ďaleko nedostaneme. Nebudeme čakať na Martu, zažnem vám sviečku sama. *(Hľadá po vreckách zápalky.)* Chvíľu vydržte, hneď som späť. *(Odíde po zápalky.)* Marta! Dámy potrebujú svetlo! Trochu úcty k mŕtvym by ti nezaškodilo!

HLASY ZO ZÁHROBIA

(Zhasnuté svetlá, len jeden svetelný lúč na fotografie dám.)

HLAS 1: Veľmi prostoduché dievča. Nemyslíš? Dievčatá... Pch...
Čo sme s ňou kozy pásli?!

HLAS 2: Aj tú pretiahol?

HLAS 1: Panebože... Aj po toľkých rokoch si sa nezbavila toho
svojho zastaraného puritánstva?

HLAS 2: Snažím sa dedukovať, prečo je k nám taká milá.

HLAS 1: Milá? Ona bola milá? To si kedy videla, utierať prach
rukávom? Cítila som samý puch... Ako keby sa dva dni
nesprchovala!

HLAS 2: Nezhováráj. Tak pretiahol ju alebo nie?

HLAS 1: No aj keby. Môj syn už iný nebude. A ty si nemysli, že
keď si už dvadsať rokov mŕtva, máš právo moralizovať.

HLAS 2: Tak som to nemyslela.

HLAS 1: A ako teda? Sama vidíš, že toto je úplne iná generácia.
Preťahujú sa krížom-krážom, bez rozdielu veku, rasy,
pohlavia a vôbec im to neprekáža. Nová, moderná doba,
sestrička! No... Poobede mám pohreb, tak ma, prosím
ňa, nerozčuľuj!

HLAS 2: Prepáč, prepáč. Poobede sa premeníš na prach a prídeš
na úplne iné myšlienky.

HLAS 1: Ďakujem za upozornenie. Dúfam, že spolu budeme vy-
chádzať ako za živa, lebo tých našich synátorov treba
pravidelne kontrolovať.

HLAS 2: Ako povieš, sestrička. Si staršia o dva roky, nezabúdam
na to.

- HLAS 1: Ved' preto. Aj keď pohreb nie je nič veselé, mala by si sa radovať, že sme opäť spolu. Dúfam, že mi nezávidíš, že som to potiahla o dvadsať rokov dlhšie.
- HLAS 2: Nie! Ako ti mohlo niečo také napadnúť!
- HLAS 1: Nezabúdaj, že dnes je môj deň!
- HLAS 2: Zo srdca ti prajem všetku tú ceremóniu, ktorú vedia živí ľudkovia pripraviť, aby sami sebe dokázali, ako ťa milovali.
- HLAS 1: To neznelo príliš optimisticky.
- HLAS 2: Ty chceš, aby som v deň tvojho pohrebu rozdávala optimizmus?
- HLAS 1: Keď nie optimizmus, tak aspoň stráviteľný pesimizmus. Mám sa zožierať aj po smrti? Ty si sa tých dvadsať rokov zožierala? Ale pravdu!
- HLAS 2: No samozrejme! Keď som videla, čo tu za živa stvárate... Minimálne raz do dňa jedna poriadna depka!
- HLAS 1: Si predstav... ty si nás riadne odpočúvala!
- HLAS 2: Žiadna slasť, to si čoskoro vyskúšaš. Počúvaš, počúvaš, ani krv sa ti nebúri, ale myšlienky ťa ťazia ako hruda olova zavesená na krku. Chceš niečo odkázať týmto pozemským nešťastníkom, ale nemáš ako! Zhodíš vázu ako znamenie, vynadajú deťom, zhodíš obraz, odnesie si to manžel, pribuchneš dvere, babka s dedkom dostanú týždeň zaracha.
- HLAS 1: Zvláštny svet, nemyslíš?
- HLAS 2: Doteraz si v ňom žila.
- HLAS 1: Akože výčitka?
- HLAS 2: Psst. Počuješ? Prichádza tvoj synátor. Budeme v rozhovore pokračovať neskôr.